

Leeratelier: Actief studeren deel 1

Europese Unie
Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling

www.golewe.eu

Leerateliers

- ❖ **Doel:** Aanleren en inoefenen van belangrijke studievvaardigheden
- ❖ **Wie:** Leercoach **naam**
(**e-mailadres**)
- ❖ **Hoe:** Met behulp van presentaties en oefeningen
- ❖ **Wanneer:** **data...**

Efficiënt studeren

3 methoden voor het verwerken van leerstof:

1. Herhaalmethode → letterlijk
2. Organisatiemethode → structureren
3. Uitbreidingsmethode → toepassen

Opdracht 1

Schrijf stap voor stap op wat je doet als je studeert.

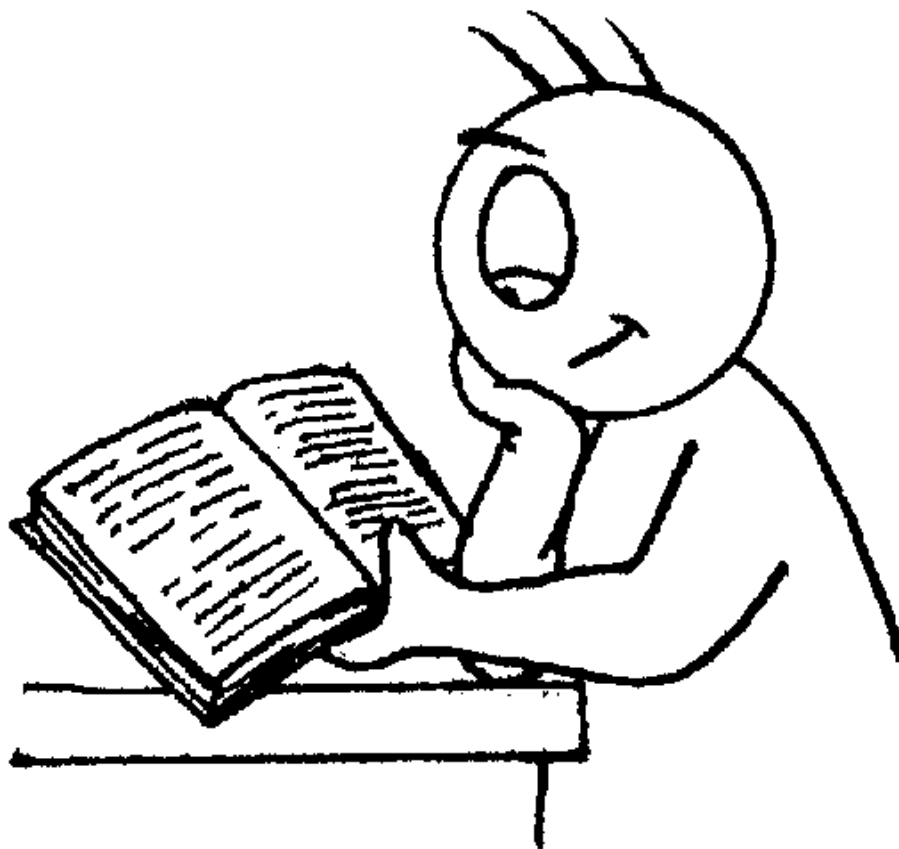
Welke verschillende acties onderneem je?

Overzicht

1. Oriënteren
2. Grondig verwerken
3. Herhalen

1. Oriënteren

Opdracht 2

Oriënteer jezelf in de cursus gedurende 5 à 10 minuten.

- ▶ Wat bekijk je?
- ▶ Welke vragen stel je?
- ▶ Wat weet je?
  - Welke zijn de grote lijnen van deze tekst?
  - Waarover gaat deze tekst volgens jullie?

1. Oriënteren

► Doel?

Op korte tijd te weten komen waarover het studiemateriaal gaat.

► Hoe?

- Titel
- Auteur
- Jaar publicatie
- Betrouwbaarheid bron
- Aantal pagina's
- Voorwoord, inleiding
- Inhoudstafel
- Wat weet ik hier al over?

1. Oriënteren

► Gevolgen

- Je krijgt een overzicht van de grote lijnen (kapstok)
- Je krijgt een idee van de opbouw (rode draad)
- Je kan je verdere aanpak inschatten
- Nieuwsgierigheid opwekken
- Je kan verbanden leggen met voorkennis / andere OOD / hoofdstukken
- Activering van de hersenen
- ...

1. Oriënteren

Misvatting: Wat er in de tekst staat, weet je pas nadat je de hele tekst gelezen hebt.

Oriënteren (of diagonaal lezen)

= je kent de grote lijnen van de tekst

Volledig lezen

= je kent de details van de tekst

Proef op de som

Vlgones een oznrdeeok op een Eglnese uvinretsiet mkaat het niet uit in wlkee vloogdre de ltteers in een wrood saasn, het einge wat blegnaijrk is is dat de eretse en de ltaatse ltteer op de jiotse patals saasn. De rset van de ltteers mgoen wllikueirg gpletaast wdoren en je knut vrelvogens gwoeon lzeen wat er saat. Dit kmot odmat we niet ekle ltteer op zcih lzeen maar het wrood als gheeel.

2. Grondig verwerken

2. Grondig verwerken

2.1 Begrijpen

2.2 Structureren

2.3 Samenvatten – Schematiseren

2.4 Diepere verwerking: reflecteren, analyseren

2.5 Memoriseren

2.1 Begrijpen

► Doel

Wat wil de auteur / docent met dit deel / hoofdstuk duidelijk maken?

► Hoe?

- Titels markeren
- Tekst lezen
- Moeilijke woorden opzoeken
- Definities doornemen
- Richt je op de hoofdzaken (nog geen details)

BEGRIJP IK HET?

2.2 Structureren

▶ Doel

Hoofd- en bijzaken van elkaar onderscheiden

▶ Hoe:

1) macrostructuur

2) begrijpen

3) microstructuur

- Kern geel fluoën
- Ondersteunende info blauw onderlijnen
- Voorbeelden groen

4) aantekeningen in de kantlijn (kernwoord, symbool,...)

2.2 Structureren

► TIPS

- Eerst alinea **lezen**, dan pas onderlijnen
- Kern: **Wat wilt de auteur me duidelijk maken?**
- **Wees consequent in je kleurengebruik**
- ~~Volzinnen~~
- Schrijf **verduidelijking** (vb, nummers,...) in de kantlijn
- **Sleutelwoorden** geven contrast, opsomming, functie aan
- Is er een **verband** tussen verschillende tekstdelen/ideeën?
- Notities kunnen ondersteunen
- Eventueel eerst in potlood → nadien wel 'in het echt'
- Zuinig zijn!

2.2 Structureren

► Sleutelwoorden?

- Opsommingen: behalve, bovendien, daarnaast, ...
- Preciseringen: meer bepaald, inderdaad, ...
- Conclusies: kortom, samenvattend, concluderend,...
- Contrasten: daarentegen, enerzijds...anderzijds, niettemin, hoewel, ...
- Chronologie: eerst, vervolgens, later, daarna, tot slot, ...
- Graad van belang: vooral, bijzonder, erg, meest, ...
- Functies: argumenten, bewijs, gevolg, voorbeeld, ...

Opdracht 3

Lees en structureer:

Cursus ...: hoofdstuk ...

p. ...

Opdracht 3

Bespreek in kleine groep:

- Hoofdlijn gevonden?
- Hoe aangeduid? Consequent met kleuren gewerkt?
- Voorbeelden, opsommingen,...?
- Conclusie

2.2 Structureren

Steeds vragen stellen voor juist begrip en volledigheid (= eerste zelftest)!

- Vraag per alinea
- Trefwoorden per alinea

2.3 Samenvatten en schematiseren

▶ Zinvol/noodzakelijk?

- Geen doel, maar een middel!
- Doel: kern van het hoofdstuk kort, duidelijk en volledig weergeven
- Kan een extra ondersteuning zijn voor het latere herhalen

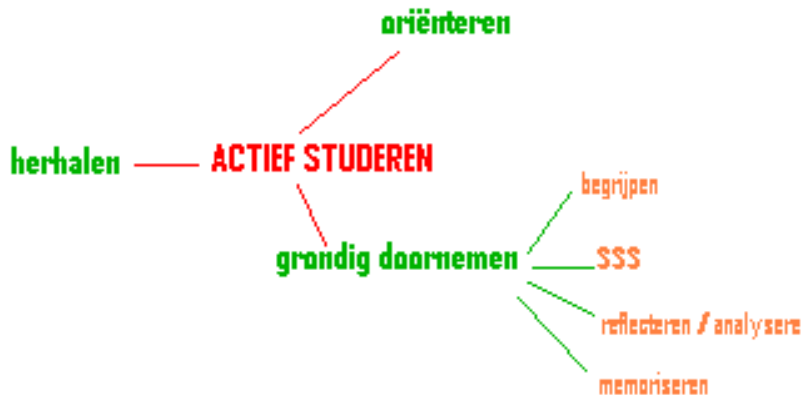
▶ Verschil tussen beide

- Schema geeft de kernbegrippen en hun onderlinge samenhang weer
- Samenvatting gaat verder. Naast kernbegrippen ook meer inhoud, details,...

2.3 Samenvatten en schematiseren

Een continuüm

Schema ←————→ Samenvatten

Actief studeren is op een actieve manier de leerstof verwerken. Dit kan worden onderverdeeld in **Oriënteren**, **grondig verwerken** en **herhalen**. **Oriënteren** wil zeggen dat je de cursus bekijkt, je een eerste indruk vormt van het onderwerp en je verwachtingen formuleert. Hierna volgt de fase van het **grondig verwerken** waarbij je eerst probeert de leerstof te *begrijpen* (zie voorbeeld blz 24), vervolgens breng je *structuur* aan wat al dan niet kan uitmonden in een *samenvatting of schema*. In de volgende stap tracht je *verbanden te leggen* om zo tot dieper inzicht te komen en een eigen mening te vormen. Tot slot dien je deze leerstof te *memoriseren*. In de laatste fase kan je deze leerstof **herhalen**!

2.3 Samenvatten en schematiseren

Hoe schematiseren?

Sleutelbegrippen

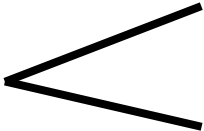

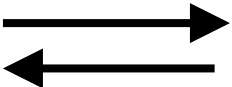

Relaties

Ordenen

2.3 Samenvatten en schematiseren

Schematiseren: soorten relaties

statische relatie		Hiërarchie/onderverdeling	
Wiskundige relatie	+ en -	Gelijkenisrelatie	
Wisselwerking		Contrast	
Oorzaak/gevolg middel/doel			

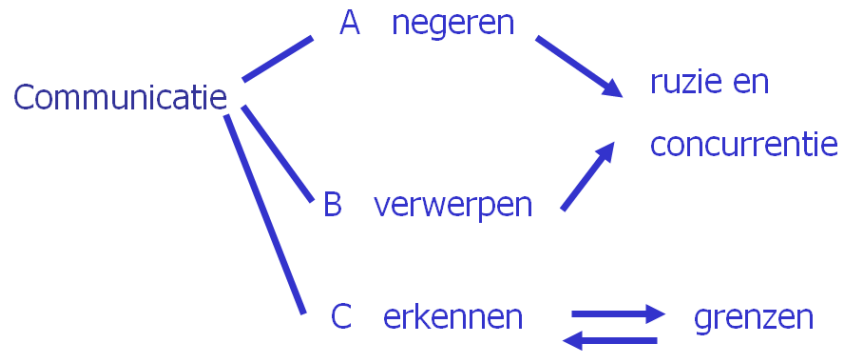

2.3 Samenvatten en schematiseren

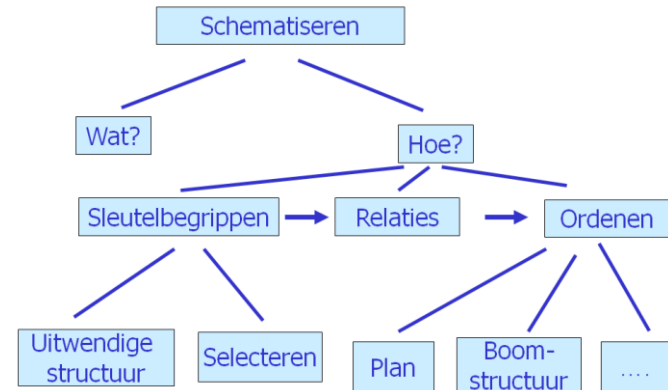
Schematiseren: soorten schema's

- Plan
- Boomstructuur
- Sterstructuur
- Ringstructuur
- Stroomschema
- Tabel
- Tekening
- Diagram of grafiek
- Mindmapping

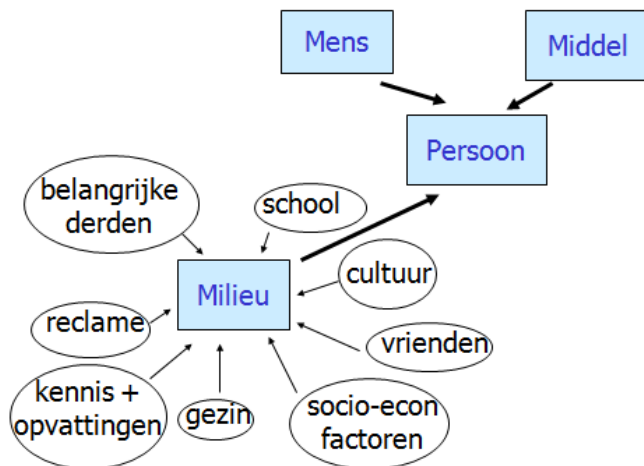
Plan

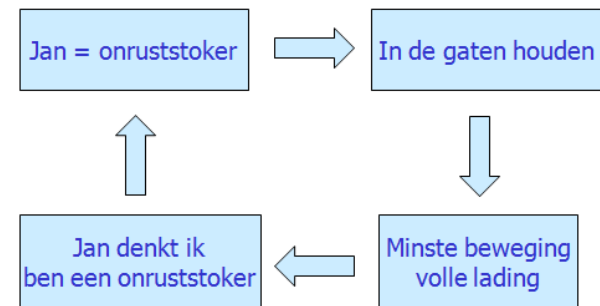
Boomstructuur

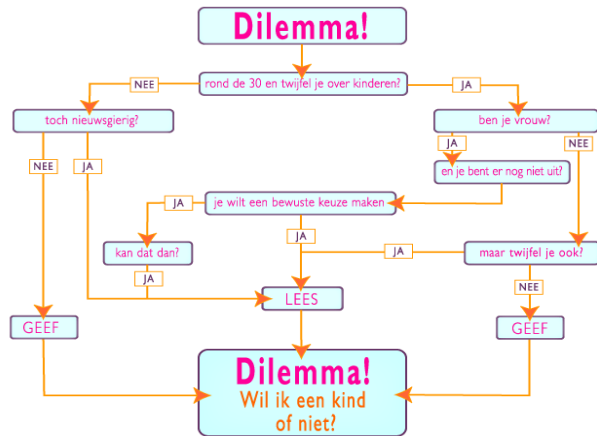
Sterstructuur

Ringstructuur

Stroomschema

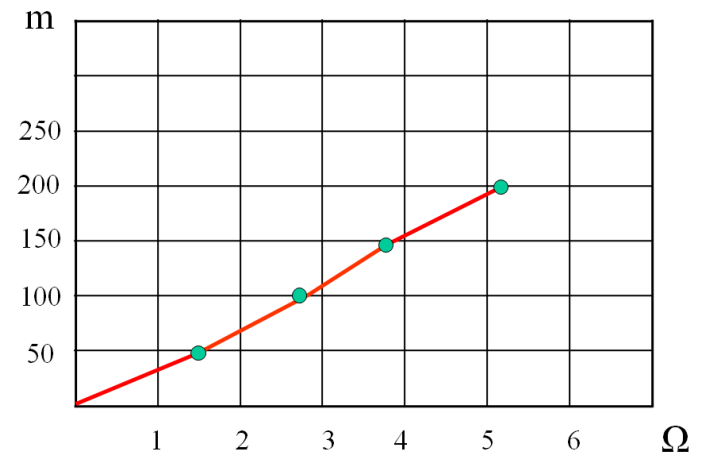
Tabel

	inhoudstafel	plan
leerstof	hele	deel
uitleg	geen	wel
lengte	kort	lang

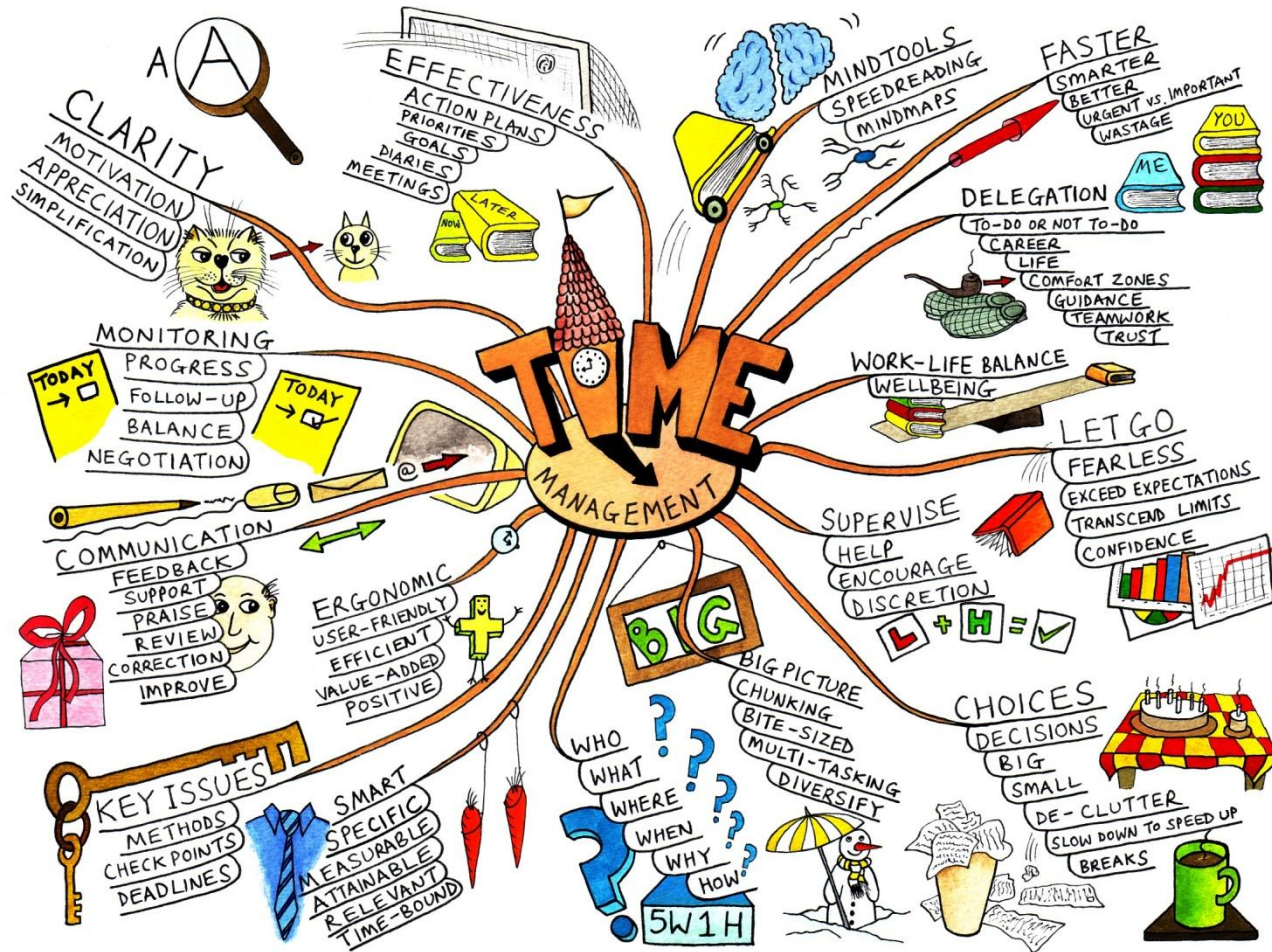
Tekening

Diagram of grafiek

Mindmapping

2.3 Samenvatten en schematiseren

► Tips voor een goed schema:

- Haal de belangrijkste begrippen uit de tekst
- Maak de relaties tussen de begrippen duidelijk
- Kies een duidelijke structuur (ev. met nummers, kleuren, verschil tussen hoofd- en gewone letters, ...)

► Tips voor een goede samenvatting:

- Geef in eigen woorden het hoofdidee van de tekst weer
- Zorg voor een duidelijke structuur (gebruik vet, cursief, onderlijning, kleurtjes)
- Eventueel: Voeg voorbeelden, toepassingen, reflecties toe (klein)
- Niet te uitgebreid (echte details in handboek: verwijzen)

Opdracht 4

1. Maak een korte samenvatting van de eerder bewerkte tekst
2. Maakt een schema van de eerder bewerkte tekst

